

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1954.

2 JUIN 1954.

PROPOSITION DE LOI

complétant la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les Ministres, anciens Ministres et Ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS.

Le législateur a marqué la volonté d'établir une cloison étanche entre le mandat parlementaire et les fonctions ministérielles d'une part, certaines fonctions ou attributions d'autre part. L'indépendance des ministres et des parlementaires doit être sauvegardée, elle est la condition essentielle d'un sain régime démocratique. Il a fallu une disposition spéciale de la loi du 6 août 1931 complétée par la loi du 23 décembre 1950 pour que le député ou le sénateur pût professer dans un institut d'enseignement supérieur de l'Etat.

Le cumul du mandat parlementaire et des fonctions de bourgmestre ou d'échevin peut, lui aussi, présenter de sérieux inconvénients. Placé entre le souci de la commune qu'il administre et le devoir supérieur de servir l'intérêt général du pays, le parlementaire peut se laisser aller, inconsciemment peut-être, à quelque complaisance pour les intérêts locaux qui lui sont plus proches. Nous pensons que ce cumul est fort discutable et nous souhaitons que les Chambres soient saisies d'un projet de loi ou d'une proposition de loi qui interdirait radicalement l'exercice simultané de ces mandats ou tout au moins le prohiberait pour les communes d'une certaine importance.

Dans l'entretemps, il s'avère urgent et nécessaire de créer une incompatibilité entre les fonctions ministérielles et le mandat de bourgmestre ou d'échevin. Non pas que nous soupçonnions de complaisance le comportement de nos Ministres. Mais il ne faut pas qu'ils soient exposés à

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BLUITENGEWONE ZITTING 1954.

2 JUNI 1954.

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van de wet van 6 Augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

De wetgever heeft gewild dat er een scherpe scheiding zou bestaan tussen het parlementair mandaat en de ministeriële ambten, enerzijds, en bepaalde functies of bevoegdheden, anderzijds. De onafhankelijkheid van ministers en parlementsleden moet worden gevrijwaard; zonder haar is een gezond democratisch regime niet denkbaar. Er was een bijzondere bepaling nodig van de wet van 6 Augustus 1931, aangevuld door de wet van 23 December 1950, om volksvertegenwoordigers en senatoren in de mogelijkheid te stellen college te geven in een Rijksinrichting voor hoger onderwijs.

Ook de gelijktijdige uitoefening van een parlementair mandaat en van het ambt van burgemeester of schepenen kan ernstige bezwaren opleveren. Voor de keuze gesteld of wel de belangen te behartigen van de gemeente die hij bestuurt, of wel zijn hogere plicht het algemeen landsbelang te dienen, kan een parlements lid zich wellicht er toe laten verleiden om, onbewust misschien, enige voorrang te verlenen aan de plaatselijke belangen waarmee hij nauwer in contact is. Naar onze mening is tegen deze cumulatieve heel wat in te brengen en wij hopen dat bij de Kamers een wetsontwerp of een wetsvoorstel zal worden ingediend, waarbij de gelijktijdige uitoefening van die mandaten radicaal wordt verboden, of ten minste ongeoorloofd verklaard voor gemeenten van enig belang.

Intussen lijkt het dringend noodzakelijk vast te stellen, dat onverenigbaarheid bestaat tussen de ministeriële functie en het mandaat van burgemeester of schepenen. Niet dat wij onze Ministers van inschikkelijkheid in dit opzicht verdenken. Maar zij mogen niet blootgesteld blijven aan het ge-

quelque accusation ou suspicion, fondée ou non, de favoritisme.

Sans doute le bourgmestre devenu ministre peut déléguer ses pouvoirs à un échevin. Nous supposons que généralement on recourt à pareille délégation. Mais encore celle-ci peut être permanente ou intermittente. Intermittente, elle permet au Ministre de venir présider les séances du collège « échevinal », voire les séances du conseil communal. Cela ne paraît pas acceptable.

Enfin, même dans le cas de délégation permanente, le Ministre reste Bourgmestre et, le jour où il quitte le gouvernement, il reprend incontinent les fonctions qu'il a confiées à un mandataire.

Point n'est besoin d'insister sur la nécessité de l'incompatibilité que nous proposons de décréter. Quelques indications seulement : On ne peut interdire, aujourd'hui, à un bourgmestre d'accepter le portefeuille de l'Intérieur. Imagine-t-on l'incohérence de pareil cumul ? Voit-on le Ministre annuler une délibération de « son » collège, collège dont il resterait le président en titre dans une commune de quelque importance ?

Le département des Travaux Publics intéresse au premier chef les administrations communales : travaux de voirie, reconstruction des bâtiments publics détruits par la guerre, subventions, réparation des dommages de guerre aux biens des particuliers ou du domaine privé de la commune elle-même.

Et le Ministre de la Santé Publique dispensant ses autorisations et ses subventions pour les réseaux d'égouts, les distributions d'eau, les abattoirs, les hospices et hôpitaux, sanatoriums et preventoria.

Quant au Ministre des Finances, grand argentier, il tient les cordons de la bourse et tient, partant, sous sa dépendance, les pouvoirs locaux.

La Défense Nationale dispose à travers le pays ses plaines d'aviation, ses casernes, ses polygones et champs de manœuvres, toutes créations qui intéressent le collège des bourgmestre et échevins, que la commune doive en profiter ou en pâtir.

Et les Communications : lignes de chemin de fer, matériel roulant, gares somptueuses, tramways vicinaux et autobus, horaires et tarifs quelle est l'administration communale qui reste indifférente à tout cela ?

Enfin, tous les Ministres, dans leurs délibérations en conseil, exercent la superintendance administrative qui doit être déagée des influences locales et régionales.

La Chambre voudra mettre un terme au cumul que nous vitupérons et renforcer ainsi, outre l'indépendance et la liberté ministérielles, la confiance du pays dans l'impartialité sereine des membres du cabinet au droit des sollicitations locales.

vaar, terecht of ten onrechte, van favoritisme te worden beschuldigd of verdacht.

Een burgemeester die minister wordt, kan natuurlijk wel zijn macht aan een schepen overdragen. Wij veronderstellen trouwens dat over het algemeen op die wijze wordt tewerk gegaan. Maar die overdracht kan dan nog bestendig zijn of bij tussenpozen onderbroken worden. In dit laatste geval kan de Minister de vergaderingen van het schepencollege komen voorzitten, en zelfs de vergaderingen van de gemeenteraad. Zulks achten wij onaanvaardbaar.

Ten slotte blijft de Minister, zelfs ingeval de overdracht bestendig is, tevens burgemeester, en de dag waarop hij uit de Regering treedt, neemt hij onmiddellijk het ambt weer op, dat hij aan een lasthebber had toevertrouwd.

Het ware overbodig verder de nadruk te leggen op de noodzakelijkheid de door ons voorgestelde onverenigbaarheid te verordenen. Enkele voorbeelde slechts : in de huidige omstandigheden kan aan een burgemeester geen verbod worden opgelegd de portefeuille van Binnenlandse Zaken te aanvaarden. Wie voelt niet het ongerijmde aan van dergelijke cumulatie ? Welke Minister zou een beslissing vernietigen van « zijn » college, waarvan hij de effectieve voorzitter blijft, in een gemeente van een zeker belang ?

Het Departement van Openbare Werken is van groot gewicht voor de gemeenten : wegwerken, wederopbouw van de door oorlogshandelingen vernielde openbare gebouwen, toelagen, herstel van oorlogsschade aan goederen van particulieren of aan het privaat domein van de gemeente zelf.

En de Minister van Volksgezondheid dan, die machtigingen en subsidies verleent voor rioleringen, waterleidingen, slachthuizen, gestichten voor bejaarde lieden, ziekehuizen, sanatoria en preventoria.

Wat de Minister van Financiën betreft, deze beheert het geld, zodat de plaatselijke besturen van hem afhankelijk zijn.

Landsverdediging richt over gans het land vliegpleinen, kazernes, polygonen en oefenpleinen in, werken die voor het college van burgemeester en schepenen van groot gewicht zijn, daar ze de gemeente baat bijbrengen of schade berokkenen.

En Verkeerswezen : spoorwegen, rollend materieel, prachtige stations, buurtspoorwegen en autobussen, dienstregelingen en tarieven, welk gemeentebestuur blijft daarvoor onverschillig ?

Ten slotte oefenen de in Raad vergaderde Ministers het hoger administratief toezicht uit, dat boven alle plaatselijke en gewestelijke invloed moet staan.

Het zal de Kamer behagen een einde te maken aan de door ons aangeklaagde cumulatie en aldus, benevens de ministeriële vrijheid en onafhankelijkheid, het vertrouwen van het land te versterken in de serene onpartijdigheid van de leden van het kabinet ten opzichte van de plaatselijke belangen.

M. PHILIPPART.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

La disposition suivante est ajoutée à l'article 1er de la loi du 6 août 1931, établissant des incompatibilités et interdictions concernant les Ministres, anciens Ministres et

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Volgende bepaling wordt gevoegd aan het eerste artikel van de wet van 6 Augustus 1931 houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de

Ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives :

Il y a incompatibilité entre les fonctions ministérielles et les fonctions de bourgmestre ou d'échevin.

Dès la prestation de son serment, le premier Ministre ou le Ministre à portefeuille est de droit démissionnaire des fonctions de bourgmestre ou d'échevin dont il était investi.

Art. 2.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur Belge*.

ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers :

Er bestaat onverenigbaarheid tussen het ambt van minister en het ambt van burgemeester of schepen.

Zodra de Eerste-Minister of de Minister met portefeuille de eed heeft afgelegd, neemt hij rechtens ontslag uit zijn ambt van burgemeester of schepen.

Art. 2.

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

M. PHILIPPART,
J. DISCRY,
E. CHARPENTIER,
Ch. GENDEBIEN,
P. MEYERS,
G. GILLES DE PELICHY,
